

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára
 Egész évre 8 kor
 Fél évre 4 -
 Negyed évre 2 -
 Egyes szám ára 20 fillér

Felolós szerkesztő, lapfőlapdosov és kiadó:
BALKÁNYI ERNŐ.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Fő-utca.
Hirdetések díjazásab szerint.
 Kérleköt nem adának vissza

Szeptemberi elmékedések.

Az ifjúság ezrei ismét bevonulnak az iskola falai közé, hogy tíz hónapra át tudományt és erkölcsöt sajátítsanak el. Ez a minden esztendőben megismétlődő fontos esemény minden alkalommal kell, hogy elmékedés tárgyát képezze, mert hiszen arról van szó, ami a legfontosabb minden szülő előtt: a gyermekei jövőjéről.

Hányszor nyílik alkalmunk ilyenkor megfigyelni a szegény szülő vergődését, akinek két-három gyermekét is be kell iratni, hogy az ehhez szükséges összegeket megteremtse. Ez a szülői önfeláldozásnak egyik megható példája. De kérjük: valóban olyan szükség van erre az önfeláldozásra? Nem volna-e helyesebb, ha a szülő ahelyett, hogy lótna, futna a beíratási pénz s az egyéb költségek megszerzéséhez a gyermekeit inasnak adná, hogy becületes mesterséget tanuljon? Ezen természetesen nem azt akarjuk mondani, hogy a szegény szülő ne iskoláztassa a gyermekeit, de utalunk arra a tapasztalati tényre, hogy a földhöz ragadt szegény szülő gyermeke a legtöbb esetben megakad a pályájában, anyagi akadályok törnyomulnak előmenetele elé és proletár lesz belőle.

Ugy a fővárosban, mint a vidéken előténtek a nyár folyamán csúf szenczezők, melyek kell, hogy gondolkodóba ejtsék mindazokat, akiknek a tanítása a hivatása. Erkölcseleml, megromlott gyermekekről szólltak a szenczezők és iskolákról, melyekben rut

visszaélések történtek s tarthatatlan állapotok vannak.

Nem szabad az ország tanári és tanító-nőirának napirendjére térni ez események felett, le kell belőle vonni bizonyos konzekvenziákat.

Az első konzekvenzia az legyen, hogy fokozott mértékben gondozzák a gyermek erkölcsi nevelését s hogy lelket lehetőleg tavol tartssák az érzelmi metelyektől. Gondolják meg, hogy szigorral, erőszakkal ott cézlt nem lehet érv. hanem egyedül diplomatiikus és jószágos türelemmel. Szükséges volna az is, hogy összeüljenek a közoktatás vezérezemerei, hogy meghányják, vessék a módját annak, hogy a gyermek erkölcsi nevelése, lelkének tisztán tartása, mint érhető el fokozott mérvben az iskolában való tanítás és nevelés által. Csak most, amikor látszik és halljuk az iskolában bünyös lett, elcsabított gyermekek történetét, érezzük úgy fontosságát annak a problémának, a melynek megoldása szorosan összefügg gyermekeink erkölcsi nevelésével.

És mindenképpen érvős volna, ha fontolóra vennék az intéző körök, hogy helyen való dolog-e az, midőn felnőtlt leányok iskolájában férfiak tanítanak? Igaz, hogy a körpántidhez hasonló botrányt még alig tapasztaltunk, mégis mindig aggályos dolog marad az, midőn felnőtlt leányok reggeltől estig távol a szülői háztól férfi tanárok előadásait hallgatják e bizonyos tekintetben tőlük függenek, ki vannak nekik szolgáltatva.

E téma mindenesetre kényes, de ez nem lehet ok arra, hogy a nyilvánosság elé ne lépünk azzal a határozott propozícióval, hogy a léányiskolákban csak női tanerők alkalmazassanak.

Egészen más a felsőbb oktatás, amelyeknek női tanerője nálunk nincs is.

Örömmel tapasztaljuk, hogy évről-évre mind modernebb és a praktikus élethez alkalmazkodóbb lesz a tanítás módszere nálunk, anélkül, hogy a czézből a közoktatásügyi kormányzat különösebb intézkedése vált volna szükségessé. Örülünk, hogy Magyarország hatalmas tantestülete végre kezd hivatasa magastalára emelkedni. Néhány év óta nagy a haladás a tanerők által inaufrált oktatási reform dolgában, amely mindinkább modernebb és praktikusabb alapokra kezd helyezkedni. Ez az esztendő is remélhetőleg egy nagy lépéssel fogja előre vinni e magyar iskola modernizálás és praktikus voltának ügyét. Erre már országunk régen szüksége lett volna az országának, de jobb, hogy később következik be az üdvös reform, mint hogy soha.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Laszter Antal oklevelet tanított a bagdali állami elemi nevelőiskolában rendes tanítóvá nevezte ki.

— **Előleptetés.** A m. kir. pénzügyminiszter

TÁRCSA.

Örökre . . . .

Irtá: Szóke Stefi.

Az „Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárcája
 Bajos tavaszi nap. Az orgona és jázminlil terhes levegőben kis himes szárnyú pillangók játszódnak kertünk egymást megrólló helyükül a kis kék virágú folyóardáról néző lugost választják, mindan el akarunk lesni annak a fiatal asszonynak gondolatát, aki két kezét az ölébe nyugtatva, tágra nyúl szemekkel, hosszan bámul bele a veltelenybe. — Mintha ott a messze távolban, a biforfenynél borított láthatár szíveit keresne valakit, — ott, ahol a sötétek hegyek ormai ölelkeznek, az alant uszálló felhők, szagzatott, eszpekézes foszlányaival. A nap keresztül törí magát a sűrű lombokon, glóriaként övezve öt körül, látni engedve bajos, fiatal arcát.

Szépnek nem lehetett mondani. Igénytelen, vékony alak; ha valaki ránézett, utána mindjárt el is feledte, ha csak a lelkebe nem tevődött egy sütet sugar az efekete szemekből. Egyedül csak a szemei voltak szépek, melyekbe ha valaki mélyen beleleltetné, a keleti ének szenvedélyes vagyát s ami tavaszi napjainknak, szeliden, edesen

hízgelő fényét látta visszatükröződni. Az első benyomásra szimpatikusnak sem lehetett mondani, de az erdekes külseje s arckifejezése határozottan tartalmazta lélt egyéniségre engedtek következtetni.

Csak nez, gondolkodik, nem véve észre semmit, mi körülötte történik. Látsszik, hogy a lelke messze-messze kószál. Ki tudná ezt megmondani, milyen óriási távolságot áttut rövidke pillanatok alatt egy ilyen melázó, vágakozó, ábrándozó fiatal lelk. Álmadozásából könnyű lejtke zaja riasztotta s a mint felpillant arca biforvöröse, majd hirtelen halott halványnya válik, majd gyönyörű szemében valami földöntúli kifejezés látszik honolni, amint lassan közeledik a lak. Elegans, nagyvarosi megjelenésű, fiatal férfi volt az dus, hollifelette furtkéllet s esilgő, hamis tekintetű zoldes-kék szemekkel.

Óvatosan közelített az asszonyhaj, köszönt s halkan kérdeze: „Rám ismer-e meg Emmke?” Irt, reszóttó hangon felele: „az igaz, hogy kisse megvalótzott, de azért rá ismerem azonnal. Újjon le a Lajos s meséljen nekem utazásairól. Messze járt s hogyan szorakozott az alatt?”

— Messze, nagyon messze jártam, de dolgam annyira igénybe vettem minden időmet, hogy szorakozásról igazán szo sem lehetett. Egyedül szorakoztam az volt, ha elmerengve a multon, réz gondoltam az én kedves kis fatornyos falumra,

ahová oly igen kedves, de meg fájóbb emlékek fuznek.

— Nemde nagyon megvalótzott itt azóta minden, miattál távol járt? — A férfi merően, szinte hipnotikus tekintettel nézett az asszonyra s felele:

— Mindenekelőtt maga van nagyon megvalóttozva s utána minden más egybe; az erdő, a madarak, a fü, a fak. Harom évvel ezelőtől, milyen messz volt itt minden. Nehéz egy kis virág, mely úgy látsszik, mintha rami ismerne s öröline a viszontlátásnak, vagy a szelid akáczok, melyeknek leveleit, a bajos tavaszi napnak meleg sugara csak elő, boldogan, hivatogatólag intene felem. Elmelyked a virágok, füvek és fak szemleletelen, amint ezek hasonlók a hadjaniakhoz s csak hiszem, úgy almodom, hogy ezek ugyanazok. De csakhamar átlatom, hogy csak én vagyok, én maradtam a régi s alom ez csak, mert semmi senü az, ami volt. Maga esbitölt el mindent, Emmeke!

— Ne Lajos, az Isten szent nevére kérem, csak szemrehányást ne tegyen és ne vadjoljon, mert jól tudja, hogy nincs rea oka, de meg ha volna is, csak fájdalom okozta véde nekem is, magának is es a helyzetet úgysem változtathatna.

— Nem! ne feljen, nem vadjolom. Csak egy kérdést engedjen megtennem, hisz azért jöttem ide. S odahajlva az asszonyhoz, gyöngéd, szerelmes hangon kérde: Emmeke, mondja meg igazán holdog-e? Boldogítja-e az, hogy most meg van mindene, amit csak óhajt, amit csak kíván; bol-

Kossuth-Kokárda,

melyet az országgyűlési függetlenség és 48-as párt Kossuth Lajos születése 100 éves évfordulójának ünnepére jelenyül előgadótt. Kapható 20 fillért Bálkányi Ernő papirkereskedésében, A-Lendván.

Dies Jenzey helybeli illetőségű, nyegrezháza T. m. kir. pénzügyi számszámot a XI. fiz. osztály 2. fokozatba léptette elő.

Áthelyezés. Volper Pál helybel. káplán Zalaezerszegen, Nemeth Géza zalaezerszégi káplán Alsó-Lendvára községében áthelyeztetők.

— **Plebánia javadalom adományozása.** A Jevici főpárt, mint kegyur, a kétélyi plebánia javadalmát Nemeth Géza zalaezerszégi szabolcsinak adományozta, kinek tulajdonosát a szabolchelyi püspök legközelebb fogja megírni.

Szociál Kossuth emlékmű igaz tisztelőivel.
A budapesti 1848-49-iki Erelöky múzeum 12 es utca foglalkozik Kossuth arcképeivel; Kossuth szobrának életműve nagy értékesítésével és terjesztésével.

Ezen oknál fogvást Kossuth arcképeit vagy Kossuth szobrát jobbat és hibélettel jutányosabban nem kaphatunk senk is, mint a fővárosi 1848-49-iki és Kossuth múzeum. Ez a múzeum a leghibéletli Kossuth képfestményeket és a legtekintélyesebb Kossuth szobrokat a legelsőből arán, ugyancsak felannyit adni, mint más szobor és arcképekédek.

Kossuth apánk emlékezetének tisztelői, Kossuth kultuszának hazafias hívei, szoval hazánk legjobbjait kerve kérjük, hogy bármily kivételi Kossuth szobrokat vagy Kossuth képeket rendeljenek az 1848-49-iki és Kossuth múzeumunkól. (Budapest IV., Városházutca 14. szám.) Legjobb híveink, hogy a legnyugodtabb magyarsággal, csak mással nemélly helybeli kivételnek legyenek elterjedve az országban mindenütt.

Hogyan készült el a fővárosi 1848-49-iki ereklye múzeumban Kossuth Lajosnak 1848-iki leghibéletib arcképe? A fővárosi 1848-49-iki és Kossuth múzeum ereik foglalkoztat azalk, hogy a világ minden részéből összegyűjtött ezernél többféle Kossuth arcképet nyoma megállapítása és elkészése a leghibéletli Kossuth arcképeit.

— Az 1848-iki Kossuth képek olyan sokféleké, hogy e miatt a nagy közönségnek alig lehet foglalnunk a leghibéletli Kossuth képek korában a mi deszó kormányzatunk hogy melyik a leghibéletli 1848-49-iki arcképe.

Kossuthnak a nyomatásban megjelent legelső arcképeit 1841-ben Erelöky rajzolta kör; Erelöky a becséi Beldereken keptelre és híres arcképeket festette volt. Ez a leghibéletli nyomatot kell igen szép, de az 1847-től 1853-ig készült Kossuth fényképek és Daugurotylek nyoma egész biztosan meg lehet állapítani, hogy az Erelöky-féle Kossuth kép sem elétli.

A leghibéletli, — egy 1847-iki Kossuth Daugurotylek fénykép bar Helfert valóságos helyes titkos tanácsnok, az 1848-49-iki események híres becsi történetesnek és e korra vonatkozó emlékek egyik legnyugodtabb gyűjtőinek bírtokában van Beesben.

E leghibéletli Kossuth fénykép bar Helfert másolatát ajándékozott Graf Kreuth Belának az 1848-49-iki és Kossuth múzeum alapítójának.

A bar Helfert-féle Daugurotylek, a Barabás-féle 1848-ban készült leghibéletli könyvonta kép és a Kossuth múzeumban levő 3 amerikai Daugurotylek fényképek után és emlekezte nyoma festette meg Kossuth Ferenc ajándékba Graf Kreuth Belának Kossuth Lajos 1848-48-iki leghibéletli arcképeit. Ez ideig ez a leghibéletlib Kossuth kép.

Ugyancsak Kossuth Ferenc festette meg edes atyjának öregkorbeli arcképeit is az elő Kossuthról oly híven, hogy akik a leghibéletlib magyart Turánján szociálisták, könyvonta kép és a nagyvándorlást arca, hogy soha életükben hibélet arcképe nem láttak, mást a múnt Kossuth Ferenc festett diese atyjáról.

A fent említett leghibéletli képeiről festett egészen hű Kossuth arcképeket szálthat a mi fővárosi 1848-49-iki múzeumunk, ha kell azonosan is, nem eladásra kosen azonos a következő nagyságokkal:

1. Egy terdig festett életnagy Kossuth kép, melynek nagyságát felelő könyvontasága és egyhárom német 230 forint. Van egy 500 forintit is, ez a legdrágább.

2. Egy életnagy kép formában festett gyönyörű Kossuth kép rámasolt 35 forint. Van keszen 50 forintit és 100 forintit, sőt egy 170 forintos is, amelyet a híres Mayerhoff arcképeit festett.

Kossuth szobrait a fővárosi szabadságharzi ereklye múzeumban festett Kossuth másolatát és sokszorosított jogát Graf Kreuth Belának adományozta, s így a leghibéletlib Kossuth arcképeit csak a budapesti 1848-49-iki Kossuth múzeumtól lehet megvenni, esetleg a fent említett kesz példányoknál nagyobb méretekben is meg rendelni.

A budapesti 1848-49-iki szabadságharzi ereklye és Kossuth múzeumunk a világ minden részéből egyezzersz és izemenny példány külföldi Kossuth szobrait és összegyűjtötte Kossuth szobrait és összegyűjtötte.

A 73 kilófelte Kossuth szobor között csakis egyetlen egy szobor van, amelyről egész biztosan tudjuk, hogy elkészítettek 1854-ben Kossuth Lajos Londonban ált a szobrász előtt.

Egy ilyen életnagy valódi bronz szobra Kossuthnak 460 forintot, egy főtisztevény hasonló szobor 20 es 25 forintot rendelhető meg múzeumunkól. Egy lentebb leírtho hasonló nagyságú 230 forintos életnagy életnagy Kossuth kép múzeumunkon kívül bárhol csaknem kétszer annyi arn festsenek; éppen egy a 35 forintos, 50, 100 es 170 forintos életnagy melk alkapó Kossuth festményeinkhez hasonló kivételi, de nem oly hű képeket, sokal drágában kaphatunk.

Olesó, szolid arnra féslytén is hatran kérjük

s Kossuth kultusz minden igaz tisztelőjének támogatását.

Az 1848-49-iki múzeumunk a mi deszó híveink, vortárnunk és Kossuth apánk emlékeinek igaz Pantheonja.

A hazaszeretnek ez iskoláját és templomát támogatja mindaz, aki kiadmányainkból és olajfestményeinkből vásárol a fővárosi 1848-49-iki és Kossuth múzeumtól.

Kérjük ez ajánlatunkat a legreményesebb igaz hazafiai élet terjesztésén és támogatni.

Budapest, 1902. augusztus 28. IV. Városház-utca 14.

A fővárosi 1848-49-iki Erelökygyűjtemény és Kossuth múzeum.

Krivácsy József

1848-49-iki honvédszert vezedel Komárom volt tiszterparancsnok.

— **Belefuladt a tobáka.** Rajtar József eszerenkes lakos 2 éves fia a háza mellett leve tobákba esett és belefuladt.

— **Zalavármegye törvényhatósága** szeptember 9-én tartja első rendes közgyűlést. A rendes tárgysorok 122 pont van felveve.

— **Óra lottój.** Tropcsa János muraszahelyi lakosnak unokája Tropcsa István ugyantöltött lakos f. h. 19-én deléltől Tropcsa Jánosnak zártan szobajából 300 érte zseboraját ellopták s azzal eltávozott. De nem sokáig gyönyörködhetett az unokájában az oraban, mert a gyönyörű egy nyomozást megvetten, az ora az unokájacsenel találtatott meg.

— **A elkismeret hatalma.** Rosendel Jakab mura-szerdahelyi kereskedőhöz a múlt heten beletöltött egy, a mura-szentantoni plebániahoz tartozó földművelő, s eladta, hogy 14 ével ezéltől, a mór mint kocsis szolgált az említett kereskedőmel, tőre 2 kgr. sól, 3 esztől es 2 pint petrolummal bopott. Kérdi hogy mi ezeken a cizkloknak az ára, mert ő megakarta a lopott tárgyak értéket teretű. Ugyanis a elkismerete nem enged nyugodni. Az illeto elmondotta, hogy azok birtak a lopásra es gazdájának a szolgálatot asert mondotta fel, mert az orgazdak fojton nagyobb értéki cizkloknak az ellopására nogetták, a mibez nem volt lelki erje. A bűnbánó 3 kor. arán szabadult meg tőlki fordulatot.

— **Elenőrzési szemle.** Az idei elenőrzési szemle a következőképpen lesznek: Keszthelyen október 2. 3. 4.; Pácsa október 6. 7. 8.; Zalaezerszegrőn október 10. 11.; Sármegyes október 13. 14. 15.; Topolcan október 17. 18. 20. 21.; Balaotunden október 23. 24. 25. 1. elenőrzési szakasz. Letenyen október 2. 3. 4.; Periakon október 6. 7. 9.; Alsóviden október 15. 16. 17. 18.; Novabon október 20. 21.; — Zalaezerszegen október 23. 24. 25. 27.; Nagykánizsán 8. 9. 10. 11. Az ily szemle a es, kir. 48-ik hadkiegészítő ker.

dogtja a fény, a pompa, színház, mulatságok s tudnán is em, meg mi? S meg egyet Elenők: mondja meg nekem őszintén, igazán: szereti-e a ferjét? — Pillanattal esőd állott föl, csak a fák között támadt titkosan morgás s a szel az orgonavirágok, apró, lebilá szúrta, az elmulás, a halál es szomorú hírnökeket, szorolta feléjük. Az asszony zseboraját az utolsó kérdés után eszerenkes kettől s nagy sötét szemében, egyezzeren átható, fájdalomra ezere csillant föl. A ferj szótlanul, megilletődve nézte az asszonyt, az a péld elfordította a tekintetét, mert fel aká, ha soká néz a ferji szemébe, nem fog tudni uralkodni magán. Pedig erő akart maradni. Nem akarta elérni, hogy szenved; nem akarta megmutatni, hogy zsebbe van vere egy ezre, lassan gyilkoló tört: a fájdalom. Hálalát mint eddig magára fojtott, a reggeli telken esz va egyk. A bűnbágyos tavaszi éjleket mármor álmai között, az egy sokszor megalmodott kedves ferfiának arczát. — az eddig elfojtott indulatok felkörülből szí viharában könyv-könyv után szivargót ki szép szeméiből s sietve gördült végig arczán. — Majd megint erőt vevé magán, könyvet letörli s büszkén, mint egy harezba induló anomsz, feláll es fellegbontó nagy szeméit rámeresztve a ferfira így szól:

— Igen, boldog vagyok. Az uramat szeretem.

Kérdésre válaszol kapt; nos mit akar mag? (Hogy nem felelt meg a szíve, mig el kimondta), — ferfi vadul, iróttén ragadta meg az asszony kezét s egészen közel hajozta hozzá, szikrázó szemekkel, fogott összcserzőva, sziszegte: „Nem akarok semmit, most már semmit sem ezen a világon. Csak azt akarom megmondani a sze-

medbe, hogy hazudsz, hogy nem mondasz igazat, Belakó a lekedide, a szived középebe s latom, hogy hazudsz.

Nem szeretet az uradat, mert engemet szeretnek meg most is, ep. úgy, mint azokban a fejlejt-hetetlen szent pillanatokban, amikor azt nekem kedvelted. S ha ed nagyon jól, hogy én is mennyire szeretlek. De szerem szívedet, — akik mindig hatalmasokdnak arczát szíved fölött, — tudtam, hogy nem adnának hozzáim, mert bise aköz hivatalnok levén; fizetsem nem volt annyit, sőt amennyit elő öhajítottak, hogy nekem minden fényűzésre kitélnek belőle. Tudomra is adták ezt elegszer.

Azent emertem el messzire s felvettem az adás harozat az élet-szevesz és a pályáimel-fel. Kiváltottam a szíve, s az szíve s a külvilágnak medret, mely sik utján, passzós világon futott át, itt bagyattam s azt a medret választottam, mely ridg, hogy sokáiknak vezetett át, hol minden legkisebb haladást, át küzdenem, át maron kellett. Elmentem azért, mert ott nagyobb jórt reméltem s ezt elvve megzsereshesek mindent neked, te lelketlen, büszke, esalfa asszony! S mikor aztan cselömböz közel voltam, akkor végre lelkü egyvonalon oceanjait felig-meddig elereten, akkor furulyonok szívedre, s a szívedre, minden edes, reményem megkísyörögnem, a dörögve fejeved a pokol, har majdnem elert menyországomból földig lesújtott az a hir, hogy te már ferjvel vagy. Nem akartam soha többé visszatérni, nem akartalak felkísérni, nem akartalak soha többé látni. Szászor akartalak már kitépni a lelkemből s szászor megcsirat-

lak! Olyan lazzal akartalak gyűlölni, mint ahogy szeretelek s elkémet a kettős szenvedéy ep úgy telet, szaggatta, mint a kituduló vihar a lombfalat lak. Meg arcképeidet is haunna aratam egyre latni, melyet oly soká szívem fölött viseltem.

— Múlt ilthon vagyok, egy nap szászor jöttem erre, hogy lassulak s ha latalak, futottnan előledek. Erelösközök ki aratam tejet emlekedő egyttem a telkemet is, de nem lehetel. Megmergetted, megbabonáztad, megtrógnáltad a telkemet, úgy hogy rálod leszek örökre ...

Az asszony felbeszélte a ferfi szívait s ráemevel nedves szeméit, szelid, de biztos hangon monda:

— Hallgasson rem jol, Lajos. Körülbelül haron éve, hogy mi elváltunk egymástól. Aliban az időben voltotam meg a lltán, reményem magyarrak, hogy szeretem. S emlékeim rá, mikor együtt voltunk egyszer egy estelen, akkor valótan ezt be magának is. Nem titkolhattam el, mert már ott nem tudtam többé uralkodni magamon. Midőn hoztam közeledet, hogy felkerjen karjára, midőn kezemet, kezébe vevé, midőn átölelt kancaj, úgy ezretem, maiba tuzas szikrák vettek volna körül. Esze vehette ezt rajtam akkor mindenki, mert rem nem zsebe lehetetlen volt már akkor másra figyelni, mint magzra, vagy más latni, mint magzra. Akkor már tudtam, ezretem, hogy szeretem, mert nem akartam, hogy megzseredjen, hogy szeretem, miként eszem, hogy szeretlek, kiknek szívük csak egyetlen szerelm befogadására képesek; a mely szerelm az első, de egyzersmind az utolsó is leend. Átforra minden álmod magyval ne-

parneskocsigát Nagykanizsán a tapolczai, sárméi, kesztöleci, Nagykanizsa városi és járási Zalaegerszeg városi és járási parcsai zalaegerszegi járásuk részére, november 24-én a perleki letényei és esküvői javakban tartózkodók részére pedig november 10-án ismét. —

— **Piaczi árak.** Baza 1. rendű 13 K. II. rendű 12 K. Rosta 10 K. Zab 11 K. Kukoréza 12-40 K. 100 kilométer.

Közgazdaság.

A növénytermelési kísérletezések haszna.

Gyakorlati gazdánk körében meg van ma is kedvelve a növénytermelési kísérletezések haszna. A kísérleti állomások működését illetve, leírták a valaki téves tárgyilagossággal írt meg a kérdést, de kell látnia ezen intézmények létjogosultságát. — A fölgyónás szűkösödő megélhetési viszonyok között csak az esetben lesz képes a gazdálkodószeg nagát feltartani, ha iparkodik a termelés irányát adó módosítást és a termelés költségeit annyira apasztani, hogy nyert terményei értékesítése folytán annyi bevételeket áll elő, a melyben mindenben szükségesnek megvalósulnak a kielégítés forrásai. — Ennek egyoldali eszköze a kísérletezés. — S bátran állíthatjuk, hogy ma már egy gazdaságban nem volna szabad hanyagozni a rendszeres kísérletezést, mert csakis ez után leszünk képesek meggyőződést szereznünk arról, hogy adott viszonyok között a termelés melyik irányra lesz megfelelő.

Közélen kell a kísérletezés a talaj összetételének s terméshozadék megjelölés külföldi példákhoz módosítást, hogy így a különböző művelési növények igényeit a legelőkételekbehoz elvégezzük ki; kell terjesztési figyelmünket a növényeket érhető veszedelmek, növényi betegségekre, állati ellenségekre stb., a melyek ellen kísérletek tevése által a talajművelésben is igen sokszor megfelelő védekezést találhatunk. — Folytatni kell a kísérletezést a trágyázás tekintetében, hogy megállapíthassuk azt a trágyázási módszert, melyely a legtermészes hasznot adó legelőszárművelemények. — Hiszen kötődésünk, hogy ma már nem szabad megállapodnunk a kizárólagos állattrágya használatánál, hanem helyet kell adnunk a műtrágyának is, ha azt akarjuk, hogy talajunk erejében az egyensúly meg ne bontszen. — Mindez csak kísérletek után érhető el, a mely kísérletek végrehajtására nézve zsinormértékű költségeink

ugyan a különböző kísérleti állomások adatai, de ezek végrehajtásait nem szabad általános értekelni tekintetünk. — Szóval a növénytermelési kísérletezőknek igen nagy jelentőségű feladatunk, s ezen ezért nem helyeslehetjük azon elvet, mely ezeknek bevezetésében, mint gyakorlati gazdák túlnyomó részének állapontja volt jelezte.

CSARNOK

KANDIKÓ

— történeti beszédei a Vend-Ávar korából. —

Írta: egyházasokkál Dervaries Kálmán.

(Folytatás).

Negyed óráig sem kellett várnia, a fejedelmő csakugyan megjelent ott egyetlen kísérőjevel Plutovát; midőn már jó nyelven behalott az erdőbe, ott az ut közepére állt, két kezét összekulcsolva emelte fel az eg fele s keletnek fordulva borzasztó zokogás közöt kiáltotta ferje nevet s kerte, hogy jár hol van is, szívesen hazra, aztán könyves szemekkel sietett ki az erdőből s ment hazra.

Ezeknek volt szemtanúja a kem, unnt tehát visszatért, a kánnak a láttokról és hallottakról nyomlan jelentést tett.

„Halálom kerültek szép asszony” — mondta magában Kandik kem — „s lefőttem búskésegdet”, s aztán nyomban kirendelt hat kemet s két lovasot azon utastársal, hogy gramulán topoznak a kerdőres erdőbe s minden kövessének el, hogy a szép fejedelmőnek elfogassák; az egyik lovasnak egy, az öt széles es két hosszú eres vaszon ruhát adott, azon utastársal, hogy ha sikerült a fejedelmőnek elfogása, annak két kezét leköve egész testét azon vaszónruhába pakkalták s aztán azt vedlen állapotban a két lovas a Golomra nyolva felül lovaig kaptatolva szállítva, ahol annak befogadására az intézkedés már meg is tettes; ezen utastárs vetele után nevezettek után indultak.

— Mint feltételeztük: nyár közepe volt, egy forro nap alkonyán Geta fejedelmőnek kedves kutyáját, Plutovát csakugyan a fenti erdőbe sétált bűsüni; ozondus, fiam, hívós volt az levegő, s miután a nap már eltűnt a noviumi havok mögé, az erdő melyben kísérteties felhőmái de-

rengött; nem messzire ömött egy naddal körül övezett mocsárból ezernyi ekleben baba kurtyogó-láz hangzott s zavarta a esendit; emitt egy terjedelmes sűrű bokorban egy fiúlelme zengte el szomoru dalát. Geta annak hallatára elmerengett s borzasztó szomoru lert, aztán két kezét leg fele emelte s föszárogva rebogott: „Férjem, kedves ferjem hol vagy? jöj haza, vagy valahányszor adj magadrol hitet”, aztán kezeitvel kelet fele intgetett es sirt keservecsen.

E perzében a közeli sűrű bozothol zörgés es futás robaja hallatszott, a fejedelmő oda tekintve, észrevette, hogy ott több gyanus ember bukdacos, — erre fordult, az utra ugrott s haza fele futásnak eredett.

Amint hat kővet látván, az utra ugrott s futottak a fejedelmő után, de azt el nem érthek, mert Pluto reájuk vetele meg, akadok földhöz terítette, ruháikat letépte s kezeit megmarta s talán meg is ölte volna őket, ha az egyik lovas újat ele kámpa hegyes nyílával földre nem terítette volna a végére kutyát, szezény állatnak nyakát fúrta keresztül a nyíl, s aztán miit teljesen tehetetlen agyonverték.

Amint Geta fejedelmőnek azon esetet látta, behalott az erdőbe s az orrasi vastagságu tölgyek tonkeleiben azon igyekezett, hogy elöb megmenekülhesen, miit a Pluto által megtépett s megmarrt kemek seibeinek köztözesevel elfoglalva levő lovasok az ő nyomába értek.

Hajh! ő a szeresene nem kedvezett neki, mert a lovasok utóterek s elfogtak, nemokára oda vaszóngrót a Pluto által megtépett hat kem es, ruhák foszlányokból fityegő ruhák, arczok megszeretve voltak s kezűből a vastag kötőn át is kiszivargott a vér.

Geta fejedelmőnek tehát sikerült nekik kézzé keríteni, a két lovas azt azonnal szorosan a lepedőre vagyis vaszónruhába burkolta; szegény fejedelmő sírva fakadt, atkozta Kánek kánt, mert már regei sejtette, hogy szeretett ferjét az tartoztatta le valahol, s hogy az ő elfogatása is annak a műve, a melyet a szegény fiúval, hogy kedves azelőtté keltet, ruhájában van öltözve, hogy annak meg őt hasznát vehette akár gyilkolás, akár ongyilkosság czéljából.

Ezután az egyik lovas felült paripájára, a másik pedig feladta neki a bepoyalt s teljesen tehetetlenre tett fejedelmőnt, s miután azt széles es erős vaszónruhával szorosan a nyereg szarvához kötözték, nehogy le essek, a másik lovas is meőre vette magát, s mint szelvéz szalmától tova s tunkok el az ebeu.

A megtépett s megmarrt hat kem szomordúan bukfogta haza fele emlekkil víven a Pluto fogatol nyert sebeket.

(Folytatás következik).

pesült be, magát álltan mindenhol. A szelid hold fényében, az égz azurjában, a csillagok ragyogásában; mindenütt csak maga tünt elnek, mindenfelé csak maga kísért. Meliótt alomra esakmák le a szemek, a maga neve jelölent el ajkainról, fell ábrázolomnak szorú dőlözött elozóir; az hangja el ajkainak, mint egy tiszta Istenszék szálló ma. Nem gondoltam semmire, nem bírdtem senkivel, mintha kihalt volna belőlem minden más érzés, minden gondolat, csak a maga neve égett bele a lelkembe, az agyamba. Bennem volt az minden idegzsámlamb, vereinek minden csöppjebe.

Nem volt egy gondolatom, nem volt lelkeimnek egy oliváspénz álma, ami nem a magae lét voltam. Atelem én akkor a pohókak, a halálközvetlen minden pözezt, meg a minden oly hideg, oly közönyt volt tranyonban, hogyha nem halogott volna bennem az örök tiszta mindent elemesztő s a szerelvéssé szerelmeim, mindent megsemmisítő lángja, talán megdermedtem volna. Örít vágyálj szereltem volna ezen szereltem lázól megszabadulni s mégis inkább szereltem volna meghalni, minsem azt elviselni! — És emleksz kora Lajos, mikor egyszer együtt álltunk a kis kertü padon, maga ezeket a szavakat mondta nekem: „Maga szorú szereltem, ket hál tudva minden azt mondani, roám is, hogy állhatatlan vagyok s szegény, hogy egy itten emberbe tudott szerelme lenni. Dühös lettem és ezt válaszoltam: „Nos, tudja meg, hogy soha sem szereltem s nem is tudnék soha olyan embert szerelni, akinek nincs bizalma hozzám. Podig Isten tudta es látta csak, hogy mennyire szereltem. — Ezzel a kis össze-

kezesemál váltunk el. Emleksz-e még reá? A fenti sapadtán, halkán csak ennyit felelt. „Sufandium regina, jubes removar e dolorem”.

De tudja azt maga nagyon jól, hogy csak egy szóért, bármily legyen is az, nem lehet a szerelmeit küzenni a lelkünköl. — És én akkor talán egy föl evig semmi hírt nem hallottam magáról. Csoda-e tehát, ha én nem vártam magára s feleslegtelmentem egy más emberre? Hisz nem volt meg közöttünk az a káposcs, amely meg a halál után is összetartja az egymassért rajongó lelkeket. Hisz aztán, — hogy oly söka nem hallott semmit magáról, nem remélhettem en, hogy viszontszerezet.

De tudja meg azért, hogy még most is szereltem — és egy, mint akkor. — Beszelhetünk sokat könyvtáratokról párnákról, átvirrasztott, keserves epelekről, magános, kínos ábrázolásokról. — Beszelhetünk bűnös gondolatokról, égi látományokról, eget vívő szerelmeim ádás harcairól. O szerelmeimben, bűnös asszony vagyok én. Mert mikor az ottar előt állottam, a maga köpe volt szivemben, a maga kepevel szivemben mondtam ki az igent is a lelkeim összehalálzására magával, ropi a monnyé, — a kárzatolba. —

Emyökkim, edes jó Emnyökkim, tehát még most is szereltem; jól tehát velem. Menjünk egymás, szelid hazába s szeressük egymást nagyon. Jöj velem edes menyországom. Teremtünk magunknak egy új világot, ne bírdjünk semmivel, feleldjük egészen a nyúltat es csak egymásban es egymassért éljünk. Ha úgy szeretsz, mint mondod, felelded kell mindent s követned kell engem. Meg-

látod, milyen boldogok leszünk, meg az eg is irigyeim fogja töltni. Jöj időm, te edes kis világom, szerete lesz az, hogy még most is nem volt szeretve a földön soha.

A szerelmeim, lázas szavaim nem felelt az asszony semmit, hanem engedte, hogy az szeliden magához voaja es elhalmozza eskojával. Még szorosan átölelte tartották egymást, midőn közvetlen melöttük egy edes, csengő gyermek hang zavarta meg a melyeseg esendit es elejünk titkai napszarkant egy bájos, szökőfürűt, angyalarcu kis baba.

A ferli ijedten, zavardottan tolja el magát az asszonyt, miközben a kis gyermek felig sírva, fölg nyevette borul anyjának ölebe s líhegve szól: „Oszthy megdallálál edes ti manustam”. Az asszony örölen kápa elbe gyermekét s mintha bocsinatót akarna kerri tola, hogy egy pillanatra is megtudtór róla felekezeti, össze-vessze eskoletta arczát, ajkát, kis kezét, folyton ezeket a szavakat ismételgetné: te dragam, te szeretszem . . . teged tudalak én elhagyni . . . teged . . . teged . . . S rámutatva kis gyermekere földközébe szólt oda a fernek: „Maga szorú szereltem, ket hál tudva minden azt mondani, roám is, hogy állhatatlan vagyok s szegény, hogy egy itten emberbe tudott szerelme lenni. Dühös lettem és ezt válaszoltam: „Nos, tudja meg, hogy soha sem szereltem s nem is tudnék soha olyan embert szerelni, akinek nincs bizalma hozzám. Podig Isten tudta es látta csak, hogy mennyire szereltem. — Ezzel a kis össze-

Mint egy tiszta, bánatos echo, sugták utána a boldoglaton asszony szavai: „Áldjon meg az Isten örökre! Majd reabourlva kis gyermekere, zokogott sziveltetően, — sokáig — nagyon sokáig.

